

Inserati se sprejemajo in velja
ristodna vrsta:

3 kr., če se tiska 1krat.

12 " " " " 2 " "

15 " " " " 3 " "

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Rokopis

se ne vračajo, nebrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo
(administracija) in ekspedicija na
Dunajski cesti št. 15 v Medija-
ovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr
za pol leta . . . 5 " —
za četrto leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrto leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je Rečne ulice
št. 5.

Izhaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

Vstavoverci razpadajo.

Brez zdatnega sodelovanja sedanje „nevtralne“ vlade, reklo bi se skoraj, proti volji vladni, ki sanja vedno le o nekem sprijaznenjem med ognjem in vodo, čisti se v Avstriji politično nebo vedno bolj na korist naši federalistični, ali bolje, narodni stranki. Mininisterstvo smatra ustavoverce vedno še kot opravičen in časti vreden faktor, ter tej stranki dela koncesije na koncesije, da bi jo sebi naklonilo. Pa ognjilemu deblu vsa postrežba nič ne pomaga; ustavoverna stranka razpada pred očmi ministerstva, ne da bi jo kdo zatiral, ampak sama v sebi je tako bolna in onemogla, da jej otrpne zdaj ta, zdaj oni ud.

Napredno — liberalni ustavoverci so že obupali nad bodočnostjo ustavoverne stranke, in ker nočejo z njo vred poginiti, skušajo se za časa od nje odlučiti in odtrgati. Le tako si zamoremo razjasniti postopanje nemško-štajarskih „naprednjakov.“ Prvi je bil baron Walterskirchen, ki je Herbstovi kliki pokorščino odpovedal, za njim je prišel Kronawetter v imenu dunajskih demokratov, zdaj pa je isto storil nemško-štajarski „fortschrittler“ Zschok. Ta je v govoru do svojih volilcev v trgovinski zbornici v Ljubnem energično protestiral zoper kako ministerstvo Plenerjero ali pa sploh zoper kako tajčpemsko vladno, sestavljeno iz „liberalnih verwaltungsrathov.“ Ustavovercem je očital, da ljudstvo s samimi frazami slepé, za pravo svobodo in ljudsko blagostanje pa nič ne storé.

O Kronawettru nič ne govorimo, ker on si je ohranil zmirom svoje neodvisno mišljenje

ter je z drugovi večkrat zoper ustavoverce z našimi glasoval. Druga pa je s Zschokom in Walterskirchnom. Ta dva sta hodila zmirom z ustavoverci, navadno z njimi glasovala; kako je to, da se jima zdaj na enkrat ta družina več ne dopada? To je očitno znamenje, da vidita bližati se konec ustavoverne gloriije in mogočnosti, ter se hočeta še za prihodnost, ohraniti s tem, da se za časa odtrgata od ljudi, ki imajo „umazane roke.“ K propadu ustavoverne stranke pripomogla bo tudi velika blamaža, ki si jo je v Pešti na glavo nakopal eden ustavovernih vodij, dr. Sturm. Da bi se merodajnim krogom prikupil, hotel je iz početka vojnemu ministru vse dovoliti in se je zaradi tega pogajal z delegati gosposke zbornice. Že ta nedoslednost v pogledu na prejšnje leta bila je nekaj čudna videti. To se je Sturmu in tovaršem od zdolaj tudi zastopiti dalo, in ta mali pritisk je bil zadosti, da je Sturm naredil drugo neumnost in nedoslednost, ter na enkrat predlagal, naj se iz vojaškega budgeta odbrišeta dva milijona. Po kratkih dogovorih pa je naredil tretjo neumnost in nedoslednost, ter odjenjal precej zaen cel milijon, in vsled tega se je zgoraj, to je v merodajnih krogih, njegovo postopanje v taki luči pokazalo, kakor bi se mož iz svojega poslanstva samo norčeval, kakor bi hotel samo nagajati. To je bila velikanska blamaža za Sturma in njegove tovarše; kajti pokazali so jasno, da svojega poslanstva ne izvršujejo, kakor resni možje, ampak kakor nagajivi paglavci, kajti če danes hočejo vse dovoliti, jutri dva milijona odbrišati, pojutranjem pa samo en milijon, potem je razvidno, da jim ni za denar,

ne za državne koristi, ampak samo za nagajivost, za nevredno in nemožko zlorabo svoje poslaniške moči. Da bi to blamažo nekoliko opral, naredil je Sturm četrto neumnost, ter hotel utajiti pogajanje z delegati gosposke zbornice; časniki pa so mu v obraz odgovorili, da se laže. To je bila vsem Sturmovim blamažam krona. Peto blamažo pa bodo ustavoverci domu nesli, kedar bodo Ogri in Poljaki vojnemu ministru vse dovolili in predloge Sturmove z večino zavrgli. Ker namreč Madjari navadno kakor en mož glasujejo, in ker se jim vselej še Poljaki in federalisti iz drugih dežel pridružijo, zato ostanejo ustavoverci zmirom v manjšini.

To ravno popisano postopanje ustavovercev v deligacijah je krono in merodajne kroge le še bolj potrdilo v prepričanju, da ustavoverna stranka ni sposobna za vladno, in Taffejeva pozicija se je utrdila, da on sam k temu še nič pripomogel ni.

Tako razpada in se kruši nekdanja tako mogočna ustavoverna stranka. Sama med sabo se že kolje, kakor kažejo zgoraj omenjeni govori posameznih poslancev te vrste. Kaj jim bo koristil potem tisti „nemško-avstrijski partitag“?

Kdo razun nemških Pemcev in ljubljanskih nemškutarjev se zanima zanj? Nemški kmetje bodo poslali svoje može v Linc h katoliškemu shodu; liberalni dunajski Nemci pa so tudi že siti ustavovernih fraz, ker vsa poročila pravijo, da večinoma odobravajo Kronawetterove nazore. Kdo tedaj še hodi za ustavoverci? Renegati iz Českega, Moravskega, iz Bukovine, Šlezije, Koroške in Kranjske, pa

Bankovčar.

Dogodba na sodnijske spise naslonjena.

(Dalje.)

Jud.

Poslušalci vsi ostrme pri teh besedah, vse čaka pojasnila in predsednik pretrga tihoto z vprašanjem:

„Da bi vam bil oni gospod Janez V. podteknil plošči? Je mar niste domá hranili?“

„Se ve, da ne“, odgovori naglo jud.

Peresa sodnikov, zapisnikarja in državnega pravdnika se pri tem pomočijo v črnilo in urno drče po papirji. Predsednik pa le dalje izprašuje:

„Tedaj ste mu vi povedali, kje imate plošči skriti? Ali je pa že prej za nji vedel?“

„Prej ne“, odgovarja jud zdaj ves razjarjen, „to je moral spraviti iz mene tisto nesrečno noč, ko me je upijalil.“

„Tedaj nista skupno kovala bankovcev?“ poprašuje predsednik zdaj še urneje in oči vseh se vpro v juda, katerega zdaj vidna togota tare, da ga popusti navadna previdnost.

„Ne“ odgovori naglo jud, a kakor da bi se mu nekaj zablistalo, brž spremeni glas in

reče: „Da, skup sva jih delala. Če sem se zdaj že sam pokopal, naj gre pa še potuhnjeni sovražnik, ropar moje sreče, z mano vred v jamo.“

Ta nepričakovana izpoved juda, ki je prej vse tako trdovratno tajil in ni hotel vedeti nič ne o desetakah ne o ploščah, je vso reč popolnem presukala. Obravnava se je odložila, da se preiskovanje vnovič prične. Izak Barteles je moral v ječo nazaj; pri odhodu pa je direktor glasno zaklical za njim:

„Nesramni jud, ti lažeš, kolikor te je. Janez, zdaj moj zet, o tej reči ne vé pičice, ti se hočeš nad njim le maščevati, ker nisi dosegel, kar si želel.“

Direktor je bil popolnoma prepričan, da je judova ovaja hudobna laž, to je povedal pozneje tudi preiskovalnemu sodniku, ki ga je za pričo zaslišal; zato je bil čisto mirne vesti, vendar pa je sklenil pisati zetu, kaj se je zgodilo, da se vé varovati kakih nepotrebnih sitnosti. Res je odposlal pismo pod navadnim napisom na Laško, potem pa bil mirne vesti, ker je njega sodnija pri miru pustila.

Dogodba iz sodnijske dvorane se je bila naglo raznesla po mestu in po poizvedovanji

sodnije je prišlo toliko na dan, da je res plošči pod križem izkopal; to je potrdil ribič, ki je dal orožje, pa se še spominjal nekdanjega Janeza. Hišnik judovega stanovanja je potrdil, da je tisto noč odprl nekemu gosposkemu človeku vežo in ta se je podal do judove sobe pa kmalo nazaj prišel, ker juda še ni bilo domá. K vsemu je prišla obtožba juda, ki je pač pripoznal, da je v družbi z Janezem ploščema tiskal bankovce, a trdovratno tajil, da bi bil on jih tudi spečeval. Vse to je preskrbel Janez, kako? tega on ne ve; skupljeni denar pa sta potem delila.

Po vseh teh vjemajočih se obtožbah in ker se je vsakemu čudno zdelo, kako bi bil Janez v tako malo letih tako obogatel, je sodnija sklenila Janeza sodnijsko slediti ter je tudi laškim gosposkam sporočila, naj ga primejo, če ga zasačijo.

Naši bralci že vedó, koliko je na judovi izpovedi resničnega, koliko ne, torej lahko ta oddelek povesti končamo s tem, da povemo, kak vspeh je imelo skrbno pozvedovanje sodnijsko.

(Dalje prih.)

dunajski borzni judje. Pa Kranjska bo za ustavoverce kmalo zgubljena, v kratkem bo zgubljena tudi Bukovina; pa tudi na juče se ni zanašati, ker ti navadno potegnejo z vlada-jočo stranko. Kakor hitro bodo videli, da je z ustavoverci pri kraju, obrnili bodo takoj plašč po vetru in bodo tistim v obraz pljuvali, kterim so prej pete lizali.

Tako na kantu je tedaj nstavoverna stranka, in vendar sedanja vlada ne neha, gladiti in božati je, vendar jo še k sebi vabi, ter jo hoče porabiti za steber države. Kako bo gnijlo drevo za steber dobro? Naj bi vlada skoraj enkrat to sprevidela in naj bi se oprla na zdravo in krepko desno stranko državnega zbora, ki je v kljub krivičnemu volilnemu redu zadobila večino, ker izvira iz volje narodove, ker zastopa v resnici vse narode in vse dežele avstrijske. Le pomislimo, koliko liberalnih poslancev izhaja iz trgovinskih zbornic, ki bi ne smele posebej voliti, ker so trgovci tako že zastopani po mestnih poslancih, in ker kmetijskim družbam enaka predprava ni dana; pomislimo, koliko prikrajšani so kmetovalci nasproti liberalnim meščanom; in če so kljub temu prišli ustavoverci v manjšino, mora se to smatrati vendar za jasen dokaz, da stoji ogromna večina ljudstva za sedanjo večino državnega zbora.

To istino morala bi pa tudi vlada bolj v poštev jemati, ter vladati v smislu in po željah te večine, ne pa omahovati med obema strankama, in zdaj eno, zdaj drugo k sebi vabiti. Ali bomo to kedaj dočakali?

Politični pregled.

V Ljubljani 5. novembra.

Avstrijske dežele.

„N. fr. Presse“ se že v drugem članku izraža zoper **colno vojsko** s Srbijo, ter pravi, da bi bila ta le Madjarom v korist, ker bi svoje prešiče dražje prodajali, za Avstrijo pa bi bila škodljiva. Tudi pravi, da Avstrija nikdar ne more prisiliti Srbije, da bi sprejela vsako pogodbo, kakor jo bo Haymerle diktiral. Če je Avstriji le na tem ležeče bilo, Srbijo ponižati, potem je pa njena želja izpolnjena, ker je vsled njenega pritiska Ristič odstopiti moral; z novim ministerstvom, pravi list, pa se naj obravnave zopet prične in naj se toliko odjenja, da bo srbski vladi mogoče, pogoje sprejeti. — Reči moramo, da se prav čudimo, da v „N. fr. Presse“ enkrat eno pametno besedo beremo. Najbrž se poteguje list za kako kupčijsko hišo, ki s Srbijo veliko tržuje; da ta list ne bo iz simpatij do Srbov tako pisal, to vemo vsi. Vsa drugačna pa je stara „Presse“, o ktere pravijo, da je vladna: ne mine dan, da bi ta list ne psoval Srbije in Rističa. Kar o tem državniku piše, preseže že vse meje dostojnosti. „Presse“ je najbrž zato tako ljuta na Rističa, ker jej je prepovedal uhod v Srbijo.

O pomanjkanji drugega gradiva popisujejo listi na dolgo in široko obravnane v **delegacijah**. Nam primanjkuje prostora in volje, da bi priobčevali vse govore Sturmova in Bylandtova. Toliko je gotovo, da bodo Ogri glasovali za vse terjatve vojnega ministra, če mu morda kaj malega odščipnejo, pa mnogo ne; ustavoverci pa bodo ostali v manjšini.

Ustavoverci akoravno povsod blamirani in diskretirani; še davno ne mislijo, podati se, ampak eni od njih hočejo boj z ministerstvom na življenje in smrt, drugi pa bi se spet radi s Taaffejem pobotali, pa le pod tem pogojem, da jim prepusti nekaj ministerskih

stolov, da bi državo obračali po svoji volji. Prvi so Herbstovci, v drugo vrsto pa spadajo štajerski in drugi „naprednjaki“, ki še nikoli ministri niso bili in bi tudi radi enkrat poskusili, kako sladko je ukazovati. Zato se zdaj puntajo zoper Herbst in mu odrekajo pokorščino, ker mislijo, da bo Taaffe ž njimi v zvezo stopil. Kje bo pa Taaffe potem večino iskal, če bo imel Herbstovce in celo desnico zoper sebe? Kajti na to ni misliti, da bi mi podpirali kako „naprednjaško“ ministerstvo, ki bi se ne brigalo dosti za ljudsko blagostanje, toliko več pa za kak civilni zakon in za posnemanje pruskega in francoskega „kulturkampf“.

Pražko mesto hoče kronprinca Rudolfa pri njegovem prihodu v Prago po poroki s princesinjo Štefanijo z vso častjo pozdraviti in sprejeti. Ker so se priprav za to svečanost v prvi vrsti poprijele česke društva, ščujejo že judovski listi zoper celo slovesnost, in „N. fr. Presse“ je predrzna dovolj, Nemcem svetovati, naj se svečanosti ne udeležijo. To je res lepa lojalnost nasproti princu nasledniku!

Nemškutarski šolski svet v Pragi je odločil, da šolska mladina zanj ne sme več peti pesmi „Hej Slovan“, in sicer bojda iz pedagoških ozir. Čudno je, da jim je to še le zdaj na misel prišlo, ko se je pesem že toliko let brez zadržka prepevala!

Na **Moravskem** se vzbujajo katehetje po srednjih solah, naj pri deželnem šolskem совету ali celo pri ministerstvu naučnem izkoledvajo, da dobijo dijaci vsaj tiste tri četrtke dopoldne prosto, kadar po dosedanji šolski postavi naj gredo k sv. obhajilu, da morejo to sv. opravilo res spridoma in dostojno izvršiti. Tudi pri nas na Slovenskem se obračajo do vlade z enakimi pravičnimi prošnjami, in nasprotvati jim morajo le brezverski ljudje, kateri sami tega npravnostnega čutila nimajo, ali pa ga mladini katoliški ne privoščijo.

Vsled papeževe poslanice na slavo slovanskima blagovestnikoma ss. Cirilu in Metodu so Hrvatje v Zagrebu obhajali 1. t. m. v dan vseh Svetnikov v cerkvi sv. Katarine svečano službo božjo. Sv. mašo je služil veleudani kanonik dr. Fr. Rački, predsednik jugoslovanske akademije; govor pa je imel poslanec g. Beruta. Bili so pričujoči najvišji dostojniki, sam ban Pejačević, župan Mrzović, profesorji viših in srednjih šol, akademiki, dijaci itd. Potem so brzojavili to kardinalu pronuciju na Dunaj, naj v primerno hvalo poroči to sv. Očetu, in kardinal Jacobini je koj nato odgovoril, da stori to z največjo radostjo. — Skoro vsi slovanski škofje so priobčili z iskrenimi besedami ono poslanico svojim vernikom; mnogi izmed njih na pr. Strossmayer, Jirsik itd. so se tudi pismeno posebej zanjo zahvalili Leonu XIII. — Iz jugoslovanskih krajev se napravlja poslanstvo v Rim, da izvrši to ljubeznjivo dejanje samo, in se priporoči sv. Očetu s potrebnim Petrovim penezom. — Tudi v **Ljubljani** se obravnava ta stvar v katoliški družbi za Kranjsko, in le želeli je, da skoraj se kaj stori, sostavi in pošlje ali pisana čestitka, ali da gre tje posebno poslanstvo, ali — da se morebiti naši Slovenci združijo v tem poslu z brati Jugoslovani. Na zdravje!

Na severju se pripravljajo slovesno hvalo dati sv. Očetu za poslovo ss. Cirila in Metoda tako, da hočejo 23. (god) in 28. (nedeljo potem) novembra t. l. spomin sv. Klemenca, čegar ostanke sta onadva prinesla v Rim, prav svečano obhajati po Českem, Moravskem in Šleskem, tedaj prebirati ljudstvu in razlagovati poslanico papeževo, pripovedo-

vati o sv. Klemenu, nabirati Petrovega peneza in tako dejansko skazovati svojo hvaležnost.

Dosedanji papežev poslanec na Dunaju, kardinal Jacobini, je o slovesu dobil iz rok cesarjevih veliki križ reda sv. Štefana, kar je slavno priznavanje v našem cesarstvu. Podal se je pronucij 4. t. m. z Dunaja v Rim. Naslednik mu utegne biti msg. Roncetti, doslej v Monakovem, ne msg. Vanutelli, kakor se je poročalo, pravi „Vaterl.“

Vseučilišče v Zagrebu so koj s prva veseli pozdravili tudi Bulgari, in že nekaj vrlih mladeničev, ki so učili se tukaj, je v domačiji delavnih v raznih službah. Letos jih je spet na viših solah pet iz knježevine Bolgarske. In kar je vzlasti veselo, da je predstojnik narodne prosvete v južni Bolgariji g. Grujev poslal letos v Zagreb v učiteljske 11 vladnih štipendistov, med temi so trije iz Macedonije, kateri se pripravljajo na državne stroške, ter bodo potem vrlo izobraženi tudi vrlo delovali za vzajemnost slovansko in pravooliko domá. Bog daj!

Vendar enkrat en odločen korak! Vlada je razpustila laško-irredentarski mestni zbor v **Spjletu** in izročila mestno oskrbnitvo vladnemu komisarju Malliniju. To je najboljši odgovor na lahonske demonstracije!

Deputacija Čehov v **Brnu** se je podala k novemu namestniku baronu Korbu in mu izročila prošnjo za česke ljudske šole v Brnu.

Severna (državna) železnica je dovolila obiskovalcem nemško-avstrijskega **partel-taga** znižane cene. „Politik“ z dobrim humorjem dostavlja: „Die herrschaften werden also zu ermässigten preisen opposition machen.“

Vnanje države.

V severni **Ameriki** bila je volitev predsednika republike. Telegrami poročajo, da je bil voljen republikanec Garfield. Svojo zmago ima menda temu zahvaliti, da se je izrekel s svojo stranko vred za colnino, demokrati pa so propadli, ker so hoteli imeti svobodno kupčijo. Amerikanci bi le radi prodajali, od nas pa nočejo nič kupiti in vpijejo po colnini zoper evropske izdelke. Če je taka, bomo tudi mi svoje meje zoper Amerikance zapreti morali, saj nam dosti konkurence in škode delajo. Več o tem morda še spregovorimo.

Na **Grškem** vre, ljudstvo sili na vojsko, kralj ne vé, kaj bi počel, Turek noče odjenjati in zbira vojsko na meji. Grki so sprevideli, da z lepa nič ne opravijo in hočejo na vsak način v boj.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 3. novembra. (Zatiranje domačinov.) Česar si naši nemškutarji nikoli niso dali dopovedati, in v kar celó mnogi Slovenci dolgo časa niso hoteli verovati, to se čedalje očitneje kaže, namreč da imajo nemškutarji ta princip, domačim ljudem kruh odjesti in ga tujcem dati, ki so ž njimi ene politične vere. Še le pred kratkim je navedel tukajšen list dva slučaja, kako so se deželne službe oddale tujim ljudem, akoravno so bolj sposobni domačini zanje prosili. Domačin je bolj sposoben že zato, ker je deželnega jezika zmožen, v drugi vrsti pa ima tudi več srca za ljudstvo in za blagor dežele, ko tuji najemnik. Toda naše nemškutarske korporacije domačine odbijajo, ker ti navadno niso „verfassungstreu.“

Komaj je tujcu podeljena deželna služba nekoliko pozabljena, prišli so nemškutarji že

z novim takim nasvetom na dan, notarju Luki Svetcu hočejo namreč penzijo vzeti. Prej so ga brez vsacega pravega uzroka iz službe pahili; to jim še ni zadosti, zdaj mu hočejo še pokojnino snesti. G. Svetec je res še toliko pri močeh, da si sam svoj kruh služi, pa on tudi nikdar ni prosil, naj ga denejo v pokoj; ker so pa to brez uzroka storili, da bi mu le življenje ogrenili, pristuje mu tista pokojnina.

Iz Litije se nam pa še neki jako čuden dogodek poroča. Pri neki veselici so tamošnji rudarski vradniki, po rodu in mišljenji prusaki, po svoji navadi prepevali prusko pesem „die Wacht am Rhein.“ Sodnijski adjunkt Gregorin je temu oporekal, češ, da smo v Avstriji, ne pa kje na Pruskem. Človek bi mislil, da je bil za to pohvaljen; pa kaj še! Ovadil so ga ko slovenskega rovarja deželni sodniji, in deželni sodnik Čuber je pričel proti njemu disciplinarno preiskavo, ter neki zlasti poprašoval, je li res, da raje slovenski govori kakor nemški. Ali je res kaj tacega pri nas še zdaj mogoče?

Iz teh slučajev se vidi, kako srce imajo potujčeni ljudje za domačine. Naš boj ni samo boj za jezik, kakor nekteri mislijo, ampak veliko važnejši boj za življenje, za kruh. Domači ljudje, ki niso zatajili vere in naroda, so se od nekaj odriivali pri nas, in boljše službe so se podeljevale tujcem, ki so potem, ko so se napasli, prav grobo in brutalno grmeli nad našim ubogim kmetom, ki jih je redil. Med ljudstvom je že pregovor, da zamore Kranjec le na tujem svojo srečo narediti, v domači deželi nikdar ne, ker se tukaj tuji živeli podpira, domači talenti pa prezirajo, ali pa celo preganjajo. Da je takó, in da je to jedro našega boja, o tem mi nikdar nismo dvomili, mnogi naših ljudi pa tega niso videli in niso hoteli verovati.

Od štajarske Drave, 3. novem. „Čudno je postopanje sedanjega ministerstva nasproti Slovencem“ — tako pišeš, vrli „Slovenec“ v št. 120; pametna beseda! Menim, da vsi štajarski Slovenci radi podpišemo oni Tvoj protivladni članek. Kričati moramo, dokler nas gazijo, kričati toliko glasno, da se bo čulo tje gori do Beča.

Hajdi, na tabore! praviš — le škoda, da je za tabore sedanjí poznojesenski in zimski čas preveč neugoden! Pa vsaj en tabor na Kranjskem in enega na Štajarskem nam napravite, vi rodoljubi — korenjaki, ki se blata in mraza ne bojite! Mariborskega „Gospodarja“ prosimo, naj se blagovoli o tej zadevi izjaviti.

Medčasno pa se naj nemudoma oglašé naša politična društva in v krepkih resolucijah naznanijo grofu Taaffeju narodno nezadovoljnost! Ljubljanska „Slovenija“ gani se prva! Tudi gospode, ki dopisujejo v veljavnim listom n. pr. „Vaterland“, „Politiki“ i. dr. opozorujemo, naj storé svojo dolžnost ter naj poročajo o naši občni nevolji.

Poznam rodoljuba, ki je glavo majal, ko so bile posebno po Kranjskem „zaupnice“ in „častni diplomi“ Taaffeju in njegovi vladi na dnevnem redu; v svoji jezi rekel je celó: „bedaki, ne vejo, kaj delajo!“ Kaže se, da je moj prerok imel pravo.

Od naših državnih poslancev pričakujemo, da bodo pri prvi priliki o tej zadevi spregovorili ostro besedo.

Od Drave, 3. nov. Izroči, dragi „Slovenec“, svojemu vrlemu dopisniku tam v daljni prekomorski Meksiki našo srčno zahvalo za njegov izvanredno zanimiv članek, kterega

ravno priobčuješ. Srčen pozdrav mu od bregov naše deroče Drave! Naj nas večkrat razveseli!

Ta Vaš meksikanski dopis je toliko podučen in zanimiv, da ga vsem našim listom v ponatis prav živo priporočamo.

Sploh se pri nas z veseljem opazuje, da prinašaš Ti, ljubi „Slovenec“, v novejšem času toliko krasnih, jedernatih sestavkov. Hvala Tvojim večim sodelalcem! Le tako naprej! Oskrbi si še po slovenskih mestih okrog nekoliko stalnih dopisnikov, posebno v Mariboru, Ptuju, Celju, Celovcu, Gorici, Trstu in Zagrebu; razširi svoj oddelek za razne reči in sprejemaj va-nj tudi drugih dežel zadeve, ne samo kranjske in ljubljanske — in naše želje bodo dopolnjene.

„Taki ljudje“ bi vredovali dnevnik!!! — rogal se je nedavno strašnoslavni g. J. Mi pa pristavljamo: da, da takih nam je treba, pa ne tistih in takih neslanih čenč, kakoršen je znani zagrebški podlistničar v dosedanem slovenskem dnevniku.

„Slovenec“ to Ti povem v imenu mnogih podravske in posavinske rodoljube: z novim letom moraš postati dnevnik! Tvoji dosednji naročniki ostanemo Ti zvesti vsi do poslednjega in za dobro tretjino Ti hočemo še novih pridobiti! Živel! Živela resnica in pravica!

Domače novice.

V Ljubljani, 6. novembra.

(Dekanijske pastoralne konference v ljubljanski škofiji) se bodo k letu vršile meseca julija in avgusta, natančneji čas določijo gg. dekani. Jako praktična in potrebna vprašanja so: 1. Kako naj se vrši velikonočno izpraševanje, da bode zadostovalo svojemu namenu, in zlasti pospeševalo vredno prejemo sv. obhajila o velikonočnem času? 2. Kako naj se gg. kaplani vdeležujejo pri cerkvenih računih, da se v tem izurijo in gg. fajmoštrom pomagajo? 3. Ktere samovoljne premembe očitne službe Božje vravnane 31. okt. l. 1827 se zlasti nabajajo glede maš s sv. blagoslovom in cerkvenega žegnanja pri podružnicah, in kako naj se edinost v tem zopet doseže? — Za vsako vprašanje naj gg. dekani odločijo enega ali dva poročevalca, ki naj reč natančno pretreseta in o njej v konferenci poročata.

(Cerkven napredek v Ljubljani.) Pri sv. Jakobu se je v lepi in v umetniškem oziru tolikanj krasni cerkvi leto na leto opazovalo, da je pri nemških pridigah manjšalo se poslušalstvo tako, da celó o velicah praznicah skoro niso bile polne jih klopi. Pred nekterimi tedni se je modro spremenilo, pričeli so s pridigami slovenskimi po slovesni deveti maši o nedeljah in praznikih, in ljudstvo se ni pohujšalo, marveč poboljšalo vsled tega, kajti klopi so polne in prihaja jih še vedno več, in čim glasneje in krepkeje bodo govorili pridigarji, tim večji bode tudi duhovni vspeh, kterega vsi pravi verniki srcema želijo.

(Matica Slovenska) bode imela v sredo 10. novembra t. l. ob 5. uri popoldne v Matičini hiši na Bregu 49. odborovo skupščino. Dnevni red: 1. Bere se zapisnik 48. odborove seje. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo odseka za izterjevanje zaostankov. 4. Poročilo književnega in gospodarskega odseka. 5. Posamezni nasveti.

(Stan banke „Slovenije“ o začetku meseca novembra.) Kakor znano, je bila pri tretjem izvanrednem občnem zboru sklenjena 12% doplača ali po 24 gld. na delnico.

Ker ni manjkalo več, kakor 21.000 gld. oziroma na c. kr. davkarijo in neko pravdo,

okoli 30.000 gld., je bilo nasvetovano, da naj se to v dveh obrokih plačuje; poročevalec je takrat izrekel nado, da bo doplača prvega obroka zadostovala, če se bo ta naglo vplačala. Želje in nade se niso spolnile, kar naj pojasni sledeče:

Delnic še zdaj veljavnih je 2336, 12% doplača (po 24 gld. na delnico) znaša 56.088 gld. tedaj znesek prvega obroka 28.044 gld. Vplačalo se je pa do zdaj na I. obrok nič več ne kakor 12.456 gld. na II. obrok pa 7850 gld. tedaj vkup 20.306 gld.

Ker smo tožbo z davkarijo zaradi kolekovanja (3883 gld. 91 kr.) tudi v Beču zgubili, akoravno so izvedenci obetali, da se to ne more zgoditi, izida tožbe za neko požarno škodo (šlo je za blizo 5000 gld.) pak nismo čakali. ampak se za polovico s poškodovanim pogodili (za obe stranki je bil izid v Peštu zelo dvomljiv), tedaj ima banka Slovenija še plačati: na račun požarnih škod 1045 gld. 11 kr. za zavarovanje na življenji 10.603 gld. 11 kr. Vkup 11.648 gld. 22 kr.

Dobiti ima banka še:

Od nasprotnih zavarovalnic 1800 gld. Od g. Derencina v Zagrebu. 800 gld. Od g. Kučere na Češkem 1700 gld. Od posestva v Kostanjevici 400 gld. Od čitalnice v Rudolfovem in malega ostanka od kupa prodane hiše 600 gld. Vkup 5300 gld.

Vse to pa, razun zadnjega zneska, je jako negotovo, k daj se bode dobilo; dasiravno je zelo gotovo, da banka „Slovenija“ ta skupni znesek dobi, bo znabiti vendar treba še tega ali unega dolžnika tožiti. Kar Nemec pravi: Zeit ist Geld — čas je denar — ni nikjer bolj resnično, kakor pri bankah in enakih opravilih.

Likvidacijski odbor toraj opomni vse delničarje, da bi se vendar z doplačo podvzivali, kteri je še niso odrajtali. Ker so zdaj vsi računi sklenjeni, bi s koncem leta lahko skončali likvidacijo, ako bi le denar imeli.

Naj kasni delničarji dobro pomislijo, da škodovajo z odlašanjem doplače sebi in drugim nedolžnim, ki so plačo znabiti težje odrajtali in vendar so že zdavnaj doplačali. Opravični stroški so še zmirom veliki ter znašajo nekako 300 gld. na mesec, dasiravno so razun tajnika, pravnika in enega pisarja, brez kterih biti ne more, vsi uradniki že davno iz službe odpuščeni. Potrebuje se zraven plače uradnikov za drva, svečavo, pisarne potrebščine, poštnino, stanovnino, snaženje itd. Kdo vse to plačuje, lahko vsak sam vé. Če doplače v kratkem ne bo, smo primorani spet tožbe začeti, ker nedolžni delničarji to strogo — in res po vsi pravici — tirjajo.

Sicer se konečno sklicujemo še na poročilo 20. aprila t. l. v št. 45 in 46 „Slovenca“, kjer se je vse to obširneje povdarjalo.

Likvid. odbor.

(Iz seje družbe kmetijske 31. dne oktobra) se poroča „Novicam“ sledeče: Sklenilo se je, da bode občni zbor družbe kmetijske 24. dne tega meseca s programom, ki je bil v tej seji določen; povdarjala se je tudi ta želja, naj bi se v zboru na ogled dala tudi semena posebno hvaljenih žit ali kaki drugi hvale vredni pridelki, koristno kmetijsko orodje itd. in da se za tako pošiljatev naprosijo kmetijske podružnice in posamezni društveniki. Z zborom združena taka razstava povzdigne važnost zborovo; centralni odbor bo tudi nekatere pridelke družbinega vrta na ogled postavil. — Na poziv c. kr. deželne vlade, naj odbor svoje mnenje izreče o podelitvi državne podpore nekterim občinam za napravo vodnjakov in pa

dovoljenje 3 novih sejmov, je odbor sl. viade izročil svoje nasvete. — Naznanilo sl. deželne vlade, da po poročilu c. kr. okrajnega glavarstva novomeškega zadnjih 5 let ni prav nič trt prišlo iz Klosterneuburga, Ogerskega, Hrvškega in Istre v vinograde novomeškega okraja, je odbor radostno na znanje vzel, ker po takem se v teh krajih ni nevarnosti bati, s katero preti trtna uš vinogradom. Tudi dopis sl. ministerstva kmetijstva, da je zadovoljno naznanje vzelo izid razstave goveje živine v Postojni, je bil z veseljem sprejet.

(Samomor.) V sredo zvečer je skočila v Ljubljano po mestu obče znana Poletinka, posredovalka služb in uradnika udova. Ženska je bila bojda nekaj vinjena. V vodi se je kmalo streznila in začela na pomoč klicati, pa ker je bila že gosta tema, se očitvidcem ni varno zdelo, skočiti za njo v hladne valove. Tako je morala žena vsled morda nepremišljenega čina konec storiti.

Razne reči.

— Duhovske premembe v ljubljanski škofiji: Č. g. Mogolič, fajmošter v Št. Lampertu gre v stalni pokoj, in fara je 20. okt. razpisana. — Vmeščena sta bila 18. okt. č. g. fajmoštra: Anton Zorman za Nevlje, in Andrej Pogorelec za Kolovrat. Č. g. Franc Špendal pride iz Cirkelj za I. kaplana in administratorja v Trzihu; č. g. Feliks Knific iz Ribnice za beneficata v Vipavi; č. g. Anton Moré iz Grada (Bleda) za kaplana v Ribnici.

V lavantinski škofiji: Č. g. Gašper Dornik, fajm. pri Novi štifti gre v pokoj.

— Razpisi učiteljskih služb. Na Kranjskem. V šolskem okraji Radoliškem. Na 2razredni ljudski šoli v Gorjah, podučiteljska služba, l. p. 400 gld. in stanovanje; na 2razredni ljudski šoli v Lescah, učit. služba, l. p. 400 gld. in stanovanje. Prošnje do 19. novembra.

V šolskem okraji Postojnskem. Na 1razrednih ljudskih šolah v Zagoriji (na Notranjskem) in v Studnem, učit. službi, l. p. 450 gld. in stanovanje (orgljavci imajo prednost) — do 15. novembra. Na 4razredni lj. šoli v Vipavi, učiteljska služba, l. p. 400 gl. — do 15. novembra.

— Premembe pri učiteljstvu. Na Kranjskem. Gdč. Ihan ostane v Begunjah pri Trzihu. Sprašani učit. kandti. so dobili službe gg.: J. Bregar, v Cerkljah na Gorenjskem; Kaspar Brake, v Voklem in J. Svetina v Šmarji pri Ljubljani.

— B. Beda Vestenek, brat lit. okr. glavarja, je došel iz Banjeluke na Dunaj in pripeljal seboj iz samostana trapistov mladega, talentiranega Bošnjaka, da ga bo na Dunaji v latinske šole dal.

— Slovinaec v Dubrovniku br. 21 pri naša letos našega pesnika Fr. Prešerna v sliki s kratkim opisom, ki ga je sestavil Anton Trstenjak v dunajski Srpski Zori l. 1878, v dokaz, da se bratski ozirajo na nas Slovence. Tako je prav!

— Avstrijsko-ogerski Lloyd je znižal vozino za duhovnike, ako potujejo v verskih zadevah v jutrovih deželah in v In dijo tako, da ima plačevati za prvi nižji razred, nego se vozijo, katoliški misijonarji pa so vozine prosti, ako morejo dokazati svoje poslanstvo z spričalom „Propagande fidei“ v Rimu; le živež imajo plačevati. „Edinost.“

— Pri sv. Ani v Slov. gor. so tolovaji ubili cotarja Steinfelserja in mu vropali 100 gl.

— Okrajni sodnik v Gornjem gradu je postal g. Karl Sock, c. kr. adjunkt v Celji.

— Goriška čitalnica je imela 23. min. meseca občni zbor. Izvoljeni so bili, za načelnika g. A. Jeglič, za blagajnika g. St. Klemenčič, v odbor pa gg. Tone Ferfila, Hribar, Mrcina, Povše, Rabič, dr. N. Tonkli, Fr. Vodopivec; za namestnika g. Fabijani in g. Pirjevec.

— Davki v Trstu. Meseca septembra je znašala mestna vžitnina 155.099 gld. 78 kr., mestna mitničnina 2359 gld. in klavnina 4129 gld. 34 kr. V mestno blagajnico se je v tem mesecu vplačalo 249.406 gld. 87 kr. državnega davka in 35.392 gld. 57 kr. občinskih doklad.

— 24.000 ovčjih kož belovstrojenih potrebujejo za prihodnje leto v Idriji. Kdor jih misli ponuditi, naj se obrne do tržaškega punčevnega vrada, kjer se mu naznajo natančnejši pogoji.

— Theolog.-praktische Quartalschrift IV. snopič obsega: Ein wichtiger Grundsatz für Beichtväter. Von Domcapitular Dr. Ernest Müller. — Ein protestantischer Wegweiser zur katholischen Kirche. Von P. Andreas Kobler S. J. — Die gewöhnlichsten Fehler beim Altargesang des Priesters. Von Canonicus Georg Armingier. — Das Wesen der vollkommenen Reue. Von Prof. Dr. Sprinzi. — Zwei nothwendige Consequenzen der von Pius IX. und Leon XIII. ausgesprochenen Untrennbarkeit des christl. Ehevertrages vom Sakramente. Vom sel. Prof. Dr. Ottokar v. Gräfenstein. — Die Vollendung der Welt. Von Prof. Dr. Pánek in Olmütz. — Controversen über den Verfasser der Nachfolge Christi. Von Prof. Albert Pucher. — Spendung der letzten Oelung in äussersten Nothfalle. Von Prof. Josef Schwarz. — Interkalar-Rechnung. (Kärrhen.) Von Prof. Dr. Valentin Nemeec in Klagenfurt. — Ueber den Passauer Domprediger Paul Wann. Von Hugo Weishäupl. — Pastoralfragen und Fälle. — Literatur. — Kirchliche Zeitläufe. Von Prof. Dr. Josef Scheicher. — Kurze Fragen und Mittheilungen. Nachruf an † Prof. Dr. Ottokar von Gräfenstein.

Tržne cene v Ljubljani.

Pšenica hektoliter 8 gld. 65 kr.; — rež 6 gl. 51 kr.; — ječmen 4 gld. 88 kr.; — oves 2 gld. 77 kr.; — ajda 4 gl. 88 kr.; — proso 4 gl. 88 kr.; — koruza 4 gld. 88 kr.; — krompir 100 kilogramov 3 gld. 40 kr.; — fižol hektoliter 8 gld. — kr.; — masla kilogram 80 kr.; — mast 80 kr.; — špeh frišen 60 kr.; špeh prekajen 80 kr.; jajce po 1 kr. mleka liter 8 kr.; — govedine kilogram 48 kr.; — teletnine 60 kr.; — svinjsko meso 58 kr. — Sena 100 kilogramov 2 gld. 40 kr. slama 1 gld. 78 kr. 100 kil; drva trde 6 gld 20 kr. mehke 5 gld.

Priznana izvrstne prave

voščene sveče

iz garantirano nepokvarjenega čebelnega voska
(3) prodaja

P. & R. Seemann v Ljubljani.

Klavir

dobro ohranjen je prav po ceni na mestnem trgu hiš. šte. 15 v III. nadstropji.

Za mesec listopad priporoča se

Pomoč dušam v vica

ali

premišljevanje in molitev za naše ljube ranjke.

Dobiva se vezana po 50 kr. v Ljubljani pri katoliški družbi (stari trg šte. 13.) (1)

Naznanilo.

Jemljeve si čast, naznanjati visokočastiti duhovščini tukaj in na deželi, da — kakor dosle — še vedno sprejemljeve častita naročila na izdelovanje

duhovenskih ovratnikov
(kolarjev) in **naprsnikov** (chemisette)

ter obetave, zgotavljati vsa takova naročila elegantno in kar moči v ceno,

Z visocim spoštovanjem

Helena in Marija Kúnstelj,

v Ljubljani, na Poljanah, Kapiteljske ulice,
št. 13 nova (16 stara).

Prostovoljna dražba.

Iz zapuščine ranjcega **Antona Kutarja** se bode na Piuski blizo Šent-Vida na Dolenjskem

dne 11. novembra 1880,

in ako treba, še slednje dni, od 9. ure zjutraj naprej prodajalo vsako vrstno premakljivo blago, posebno:

Živina: govedna, konji, prešiči. Žito: pšenica, ajda, oves, ječmen. Hišna oprava — posebno lepe starinske omare in majolke, — vsakovrstno poljsko in gospodarsko orodje, — vinski sodi od 80 veder in menj.

Vse proti gotovemu plačilu, in da se koj vzame.

Tudi se bo naprodaj dalo zapuščinsko posestvo, cenjeno okoli 10.000 gl. (2)

Einfieller-Kalender

Ausgabe für Oesterreich-Ungarn.

für das Jahr 1881.

Einundvierzigster Jahrgang.

80 Quart-Seiten. Reich illustriert.

Mit 250 Gratis-Prämien im Werthe von 1500 fl.

Preis der Ausgabe I mit Stempel 25 Nfr.

„ „ „ II „ Stempel 30 Nfr.

Vorräthig bei: Kathol. Buchhandlung,

(8) Laibach.

Ure

za stolpe in gradove

izdelujem že od leta 1842 po najnovejših iznajdbah, ne vlite, ampak z roko izdelane, proti polni garanciji in po najnižih cenah.

Janez M. Pogačnik.

(23) Podnart, Kropa, Gorenjsko.

Popraviljam tudi **stare ure** na stolpih, jemljem plačo tudi v obrokih, in cenik pošiljam vsakemu brezplačno.

Telegrafične denarne cene 5. novembra.

Papirna renta 71.85 — Sreberna renta 72.85 — Zlata renta 87 — 1860letno državno posojilo 129.65 Bankine akcije 826 — Kreditne akcije 273.90 — London 118.20 — — Ces. kr. eskini 5.63. — 20-frankov 9.35.

J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani.